

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵԱԿԱՆ ՕՐԵՆԱԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. Հայաստանի Հանրապետության 2003 թվականի ապրիլի 18-ի քրեական օրենսգրքի 311.1-րդ հոդվածի 5-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«5. Սույն գլխում հանրային ծառայողներ են համարվում «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի համաձայն հանրային ծառայության պաշտոնների անվանացանկով նախատեսված որևէ պաշտոն զբաղեցնող կամ օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով հանրային ծառայության համապատասխան կադրերի ռեզերվում գտնվող անձինք»:

Ա Մ Փ Ո Փ Ա Յ Ե Ր Թ

«ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ», «ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ԵՎ «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔՐԵՆԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԱԳՐՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԿԱՏԱՐԿԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Առարկության, առաջարկության հեղինակը, գրության ստացման ամսաթիվը, գրության համարը	Առարկության, առաջարկության բովանդակությունը	Եզրակացություն	Կատարված փոփոխություններ
1	2	3	4
<p>Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորներ՝ Հեղինե Բիշարյան և Իշխան Խաչատրյան</p>	<p>«Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի վերաբերյալ.</p> <p>1. 5-րդ հոդվածի 16-րդ կետը շարադրել հետևյալ բովանդակությամբ՝ «բարձրաստիճան անձի հետ փոխկապակցված անձինք՝ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կամ նրա ամուսնու հետ առաջին աստիճանի արյունակցական կապի մեջ գտնվող անձինք: Արյունակցական կապի առաջին աստիճանի մեջ են գտնվում անձի զավակները, ծնողները, քույրերը և եղբայրները:</p> <p>2. Օրենքի նախագծից հանել 29-րդ հոդվածի 4-րդ կետը:</p> <p>3. Օրենքի նախագծի 32-րդ հոդվածի 4-րդ կետի 6-րդ տողի «և» բառը հանել:</p> <p>4. Առաջարկում ենք օրենքի նախագծով սահմանել առանձին դրույթ, ըստ որի կամրագրվի, որ էթիկայի հանձնաժողովի անդամները նույնպես հանրային ծառայողներ են, և հանրային ծառայության օրենքը տարածվում է նաև նրանց վրա: Պետք է օրենքով նաև</p>	<p>1. Չի ընդունվել.</p> <p>2. Ընդունվել է.</p> <p>3. Ընդունվել է</p> <p>4. Ընդունվել է մասնակի.</p>	<p>1. Նախագծի 5-րդ հոդվածի 16-րդ կետում առկա խմբագրությամբ առավել հստակ և սպառիչ են թվարկված, թե ովքեր են հանդիսանում բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի հետ փոխկապակցված անձիք:</p> <p>2. Նախագծի 29-րդ հոդվածն ամբողջությամբ շարադրվել է նոր խմբագրությամբ:</p> <p>3. Նախագծում կատարվել է համապատասխան փոփոխություն:</p> <p>4. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի անդամները նախատեսվել են բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց ցանկում: Միաժամանակ անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ</p>

	<p>սահմանվի, թե էթիկայի հանձնաժողովի անդամները ում պետք է ներկայացնեն իրենց եկամուտների հայտարարագիրը և որ մարմինը պետք է սահմանի վերահսկողություն նրանց գործունեության, եկամուտների հայտարարագրման հետ կապված:</p>		<p>էթիկայի հանձնաժողովի անդամների կողմից եկամուտների հայտարարագիր կներկայացվի, եթե հանձնաժողովի անդամը «Հանրային ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածին համապատասխան համարվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձ: Իսկ այդ դեպքում նշված հարաբերությունների առանձին կարգավորման անհրաժեշտությունը չկա, քանի որ այն արդեն իսկ կարգավորված է նախագծով:</p>
<p>ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր Ա. Բալասանյան</p>	<p>1. «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ նախագիծ) 4-րդ հոդվածում քաղաքական, հայեցողական և քաղաքացիական պաշտոններ զբաղեցնելու համար սահմանված չափանիշների մեջ թվարկված են «...ունեն պետական կառավարման ոլորտում աշխատանքային փորձ և տիրապետում են հայերենին», այս չափանիշները ուղղակի չեն ինչպես դրանք որոշելու, այնպես էլ ստուգելու տեսանկյունից, նախ «աշխատանքային փորձ» հասկացությունը որևէ իրավական ակտում բացված չէ և եթե անգամ այն նույնացնենք «աշխատանքային ստաժ» հասկացության հետ, ապա նախագծում սահմանված չէ, թե տվյալ աշխատանքային գործունեության որ որոշակի ժամկետն է, որ կարելի է համարել բավարար փորձ, քանի, որ աշխատանքային ստաժը որպես կանոն դրակալ հատկանիշ է պարունակում որոշակի հստակ ժամանակահատվածի դեպքում, կախված այն աշխատանքի բարդությունից և ծավալից, որին հավակնում է անհրաժեշտ ստաժ ունեցող անձը: Այդ տեսանկյունից անհասկանալի և երկակի մեկնաբանության տեղիք է տալիս նաև «տիրապետում է հայերենին» չափանիշը, քանի որ տիրապետելու մակարդակը, այն ստուգելու եղանակը և իրավասու տուբյեկտը անորոշ են: Վերը շարադրվածի հիմնավորմամբ անհրաժեշտ է նախագծից հանել այդ չափորոշիչները, կամ դրանք որոշակիացնել, սահմանափակելով կամայականությունների հնարավորությունը և կոռուպցիոն ռիսկերը:</p>	<p>1. Ընդունվել է.</p>	<p>1. Կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:</p>

	<p>2. Նախագծի 4-րդ հոդվածում` Հայաստանի Հանրապետության օրենքով ստեղծված մշտապես գործող մարմինների ղեկավարների պաշտոնները թվարկված են ինչպես հայեցողական պաշտոնների թվում, այնպես էլ քաղաքացիական պաշտոնների թվում, որը ընդունելի չէ: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ օրենքով ստեղծված մշտապես գործող մարմինների ղեկավարների պաշտոնները իրենց բնույթով և սահմանմամբ չեն կարող համապատասխանել հայեցողական պաշտոններին, ուստի առաջարկում են այդ պաշտոնները հանել հայեցողական պաշտոնների շարքից և թողնել միայն քաղաքացիական պաշտոնների շարքում:</p> <p>3. Նախագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետում` ի թիվս հանրային ծառայողների, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց նույնպես արգելվում է` «իր ծառայողական դիրքն օգտագործել կուսակցությունների շահերի համար, նրանց նկատմամբ վերաբերմունք քարոզել», այս դրույթը ընդունելի չէ, ունի տարաբնույթ մեկնաբանելու հնարավորություն հատկապես կուսակցությունների առաջադրմամբ նշանակված քաղաքական և հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց դեպքում, ինչպես նաև այս կամ այն կուսակցությունը ներկայացնող պատգամավորի, կամ համամասնական ընտրակարգով նշանակված պատգամավորի դեպքում, երբ տվյալ պաշտոնատար անձը իր գործողություններում, հայտարարություններում օբյեկտիվորեն չի կարող չամդրադառնալ և չբարձրաձայնել իր անձնական կարծիքը, որը բխում է տվյալ կուսակցության ծրագրային դրույթներից, կամ արտահայտել իր քաղաքական դիրքորոշումը որևէ հարցի վերաբերյալ, որը որպես կանոն արտահայտում է տվյալ կուսակցության կարծիքը, վերջապես քաղաքական որոշումներ ընդունելու իրավունքը, որը պատկանում է քաղաքական պաշտոններ զբաղեցնող պաշտոնատար անձանց չի կարող տարանջատվել կուսակցություններից, քանի որ քաղաքականությունը</p>	<p>2. Չի ընդունվել</p> <p>3. Ընդունվել է մասնակի</p>	<p>2. Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ Նախագծի 4-րդ հոդվածում հստակ տարանջատված են <<հայեցողական պաշտոն>> և <<քաղաքացիական պաշտոն>> հասկացությունները, մասնավորապես` անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ վերջիններիս միջև հիմնական տարբերությունը կայանում է նրանում, որ հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող պաշտոնատար անձը կարող է փոփոխվել քաղաքական ուժերի հարաբերակցության փոփոխության դեպքում, իսկ քաղաքացիական պաշտոն զբաղեցնող անձը չի փոփոխվում:</p> <p>3. Նախագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը շարադրվել է հետևյալ խմբագրությամբ.</p> <p>1. Հանրային ծառայողին եւ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձին արգելվում է.</p> <p>2) իր ծառայողական դիրքն օգտագործել կուսակցությունների, հասարակական, այդ թվում կրոնական միավորումների համար փաստացի առավելություններ կամ արտոնություններ ապահովելու համար.</p>
--	--	--	--

	<p>կերտում են կուսակցությունները, իսկ քաղաքական դրոշումներով էլ այն իրականացվում է, հետևաբար քաղաքական պաշտոններ զբաղեցնող անձանց սահմանափակել իրենց գործողություններում ընդգծել և մատնանշել կուսակցություններին, որը կարող է գնահատվել որպես վերաբերմունքի քարոզում անընդունելի է, ոստի այս դրույթը նախագծից անհրաժեշտ է հանել:</p> <p>4. Նախագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 8-րդ կետում՝ ի թիվս հանրային ծառայողների, բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց նույնպես արգելվում է՝ «համատեղ աշխատել մերձավոր ազգակցությամբ կամ խնամիությամբ կապված անձանց հետ, երբ նրանց ծառայությունը կապված միմյանց նկատմամբ անմիջական ենթակայության կամ վերահսկողության հետ», այս դրույթը չի կարելի տարածել բացառապես բոլոր բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց վրա, քանի որ այն քաղաքական և հայեցողական պաշտոններ զբաղեցնող պաշտոնատար անձինք, որոնք ունեն օգնականներ, խորհրդականներ չպետք է կաշկանդված լինեն վերջիններիս ընտրության հարցում, քանի որ ըստ էության իրենք են որոշում իրենց աշխատանքների առավել արդյունավետ կազմակերպման եղանակները և անձանց կազմը, այդ իսկ պատճառով այդ պաշտոնները չեն զբաղեցվում մրցույթով և ազգակցական կամ խնամիական կապը չի կարող բացասական ազդեցություն ունենալ սուբյեկտիվիզմի դրսևորման առումով: Նշված նկատառումներով առաջարկում են այդ սահմանափակումը նախագծից հանել:</p> <p>5. Նախագծի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասում սահմանված է «Հանրային ծառայողի և բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի սոցիալական երաշխիքները»՝ սակայն անհասկանալի է, թե ինչ պատճառաբանությամբ 7-րդ կետում սահմանված դրույթը օրենսդրությամբ սահմանված դեպքում և կարգով ծառայողի և նրա ընտանիքի անդամների անվտանգության ապահովումը ուղղակիորեն</p>	<p>4. Ընդունվել է մասնակի</p> <p>5. Ընդունվել է</p>	<p>4. Նախագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 8-րդ կետում բացառություն է սահմանվել պատգամավորների համար՝ նկատի ունենալով վերջիններիս պաշտոնի առանձնահատկությունները:</p> <p>5. Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:</p>
--	--	---	--

	<p>վերաբերում է միայն հանրային ծառայողներին, և չի տարածվում նաև բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց վրա, իմ կարծիքով անհրաժեշտ է այդ սոցիալական երաշխիքը տրամադրել նաև բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց:</p> <p>6. Նախագծի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասում սահմանված՝ «... ապագայում աշխատանքի անցնելու վերաբերյալ առաջարկությունները» բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց կողմից էթիկայի հանձնաժողովին ներկայացնելու պարտականությունը նույնպես անհրատեսական է, ունի բազմակի մեկնաբանություն և տալիս է սուբյեկտիվիզմի դրսևորման լայն հնարավորություն, քանի որ առաջարկությունը որպես այդպիսին չի կարող համարվել իրավական չափանիշ, կամ դրա առկայությունը կամ բացակայությունը ապացուցող հիմնավոր ապացույցներ մատնանշել որպես կանոն հնարավոր չէ, ուստի այդ դրույթը նույնպես սուբյեկտիվ մեկնաբանությունների տեղիք է տալիս, մեծացնելով կոռուպցիոն ռիսկերը, հետևաբար անհրաժեշտ է այն հանել նախագծից:</p> <p>7. Նախագծի 32-րդ հոդվածի 4-րդ մասում սահմանված բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց կողմից հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականությունը տարածել նաև այդ անձանց հետ համատեղ ապրող ծնողի չափահաս չամուսնացած զավակի վրա իրավաչափ չէ՝ հետևյալ պատճառաբանություններով. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձը և նրա հետ համատեղ ապրող ծնողը չափահաս չամուսնացած զավակը հանդիսանում են գույքային իրավունքի ինքնուրույն սուբյեկտներ, որոնք Սահմանադրությամբ և ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով իրավունք ունեն ազատ տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել գույքը և պարտավոր չեն ուրիշի ստանձնած պարտավորությունն պարտականություններ կրել, իսկ</p>	<p>6.Ընդունվել է.</p> <p>7.Չի ընդունվել</p>	<p>6.Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:</p> <p>7.Նախագծի 32-րդ հոդվածի 4-րդ մասում սահմանված՝ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց և նրանց հետ համատեղ ապրող ծնողի և չափահաս չամուսնացած զավակի կողմից հայտարարագիր ներկայացնելու պարտականությունը սահմանվել է դեռևս 2006 թվականին «Ֆիզիկական անձանց գույքի եւ եկամուտների հայտարարագրման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 5-րդ հոդվածով: Գտնում ենք, որ նշված մոտեցումը անհրաժեշտ է նախատեսել նաև ներկայացված նախագծում: Այս դրույթը բացարձակապես չի խոչընդոտում ՀՀ Սահմանադրությամբ և ՀՀ քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով իրենց պատկանող գույքի ազատ տնօրինման, տիրապետման և օգտագործման իրավունքի</p>
--	---	---	---

	<p>գույքի հայտարարագրումը՝ կազմի և քանակի բացահայտումը թեկուզև իր ծնողին, կամ զավակին կարող է որոշակի խոչընդոտներ առաջացնել այդ իրավունքների ազատ իրականացման համար:</p> <p>«Սահմանադրությամբ և «Քաղաքացիական օրենսգրքով՝ սեփականության իրավունքը հնարավորինս անհատականցված է, այն ինքնաբերաբար չի տարածվում որևէ այլ անձի իրավունքների վրա (բացի որոշակի բացառություններից, օրինակ համատեղ ամուսնության ընթացքում ձեռք բերված գույքը և այլն), առանց տվյալ անձի կամաարտահայտության, համաձայնության, այսինքն անգամ ծնող և զավակ հարաբերություններում գույքային իրավունքը որպես կանոն փոխանցվում է կողմի(երի) համաձայնությամբ (նվիրատվություն, ժառանգություն, կտակ և այլն), այսինքն գույքային հարաբերությունները չափահաս գործունակ անձանց միջև կարող են առաջանալ միայն նրանց կամաարտահայտությամբ:</p> <p>Այդ պահանջը ընդունելի չէ նաև հենց իսկ տվյալ նախագծով սահմանված «Շահերի բախման» ինստիտուտի տեսանկյունից՝ մի կողմից նախագիծը օբյեկտիվորեն տարանջատում և մեկուսացնում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի պաշտոնական պարտականությունների կատարման անաչառությամբ պայմանավորված հանրային շահը բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց փոխկապակցված անձանց մասնավոր շահից, իսկ մյուս կողմից դրանք ընդհանրացնում հաշվի չառնելով այլ անձանց հիմնական իրավունքները, այսինքն նախագիծը մի կողմից արգելում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձին իր պարտականությունների կատարման ժամանակ առնչվել իրեն փոխկապակցված անձանց շահերին, այդ թվում նաև գույքային, մյուս կողմից սուբյեկտիվորեն պահանջվում է, որ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց հետ համատեղ ապրող ծնողը և չափահաս չամուսնացած զավակը ներգրավվեն բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի պարտականություններում նրանց նկատմամբ սահմանելով պարտականություն, որը բխում է ոչ</p>	<p>իրականացմանը և չի խախտում որևէ իրավունք: Նշված դրույթը կարող է հանդիսանալ լրացուցիչ անհրաժեշտ երաշխիք բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց կողմից կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցման համար:</p>
--	---	--

	<p>նրանց ցանկությամբ ու նախաձեռնությամբ ձեռք բերված իրավունքից, որով ակնհայտորեն խախտվում է իրավունքի համաչափության սկզբունքը, այսինքն՝ անձն անկախ իր կամքից ուրիշի պարտավորություններով ներգրավվում է իրեն համար ոչ ցանկալի գործընթացի, ծանրաբեռնվում է լրացուցիչ պարտականությամբ, որի ընտրության իրավունքը ի սկզբանե պատկանում է իրեն, պետք է բխի նրա կամքի ազատ դրսևորումից և երաշխավորված է Սահմանադրությամբ:</p> <p>Բացի այդ լուրջ հակասություն է առաջանում բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց, որպես աշխատող (ծառայող) Սահմանադրությամբ և ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքով երաշխավորված՝ աշխատանքի ազատ ընտրության իրավունքի իրացման հարցում, քանի որ նրա հետ համատեղ ապրող ծնողը և չափահաս չամուսնացած զավակը ունենալով ինքնուրույն դիրքորոշում տվյալ անձի տվյալ պաշտոնը զբաղեցնելու հետ կապված սեփական սուբյեկտիվ նկատառումներով (քաղաքական հայացքներ, տնտեսական, նյութական, բարոյահոգեբանական շահ այլն) կարող են ազդել և խոչընդոտել նրանց հետ փոխկապակցված անձին տվյալ պաշտոնը զբաղեցնելու հավակնելու, կամ պաշտոնավարումը շարունակելու նրա Սահմանադրությամբ և օրենքով երաշխավորված ազատ ընտրության իրավունքին, ուղղակի նրան ոչ լրիվ տեղեկացնելով իրենց սեփականությունը հանդիսացող հայտարարագրման ենթակա գույքի կազմի, կամ քանակի մասին, որով անկախ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կամքից կխախտվի օրենքի պահանջը և կառաջացնի ոչ բարենպաստ իրավական հետևանքներ:</p> <p>Ի նկատի ունենալով վերոգրյալը առաջարկում ենք նախագծից հանել բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց կողմից նաև այդ անձանց հետ համատեղ ապրող ծնողի և չափահաս չամուսնացած զավակի ունեցվածքի վերաբերյալ հայտարարագիր ներկայացնելու պահանջը, կամ նախագծի 32-րդ հոդվածի 4-րդ մասը լրացնել հետևյալ</p>		
--	--	--	--

	<p>բովանդակությամբ նոր պարբերությամբ՝ «Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի կողմից՝ համատեղ ապրող ծնողի և չափահաս չամուսնացած զավակի ունեցվածքի վերաբերյալ սույն օրենքով սահմանված կարգով հայտարարագիր չներկայացնելը, կամ ոչ ամբողջական ներկայացնելը չի կարող նրա նկատմամբ առաջացնել բացասական իրավական հետևանքներ, եթե բացակայում է տվյալ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի դիտավորությունը, կամ անփութությունը</p>		
<p>ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորներ Դավիթ Հարությունյան և Կ. Նահապետյան</p>	<p>1. «Հանրային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի նախագծի (այսուհետ՝ նախագիծ) 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 15-րդ կետում «50.000» թվից հետո լրացնել «նախորդ տարվա հունվարի 1-ի դրությամբ» բառերը:</p> <p>2. Նախագծի 29-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Հոդված 29. Նվերներ ընդունելու արգելքը 1. Հանրային ծառայողը եւ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձը չպետք է ընդունի նվեր կամ այն հետագայում ընդունելու համաձայնություն տա, որը կապված կլինի իր լիազորությունների իրականացման հետ, բացառությամբ՝ 1) պաշտոնական միջոցառումների ժամանակ սովորաբար տրվող նվերների, պարգեւների և կազմակերպվող հյուրասիրության վրա. 2) ծառայողական օգտագործման նպատակով անվճար տրամադրվող գրքերի, համակարգչային ծրագրերի եւ նմանատիպ այլ նյութերի վրա. 3) կրթաթոշակի, դրամաշնորհի կամ նպաստի վրա, որը տրվել է հրապարակային մրցույթի արդյունքում՝ մյուս դիմորդների նկատմամբ կիրառված նույն պայմաններով եւ նույն չափանիշներով կամ թափանցիկ այլ գործընթացի արդյունքում: 2. Սույն հոդվածի իմաստով “նվեր” հասկացությունը ենթադրում է ցանկացած գույքային առավելություն, որը ողջամտորեն չէր տրամադրվի պաշտոնատար անձ չհանդիսացող անձի: Սույն հոդվածի իմաստով “նվեր” հասկացությունը</p>	<p>1. Ընդունվել է.</p> <p>2. Ընդունվել է.</p>	<p>1. Նախագծի 5-րդ հոդվածի 1-ին մասի 15-րդ կետում լրացվել է համապատասխան բառերը:</p> <p>2. Նախագծի 29-րդ հոդվածը շարադրվել է առաջարկվող խմբագրությամբ:</p>

	<p>մասնավորապես չի ընդգրկում կենցաղային հյուրընկալությունը, ազգականից, բարեկամից կամ ընկերոջից ստացած նվերը, եթե նվերը էությամբ եւ չափով ողջամտորեն համապատասխանում է միմյանց միջեւ հարաբերությունների բնույթին:</p> <p>3. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ից-3-րդ կետերում նշված գույքային ոչ սպառողական նվերը իր արժեքով գերազանցում է 100.000 Հայաստանի Հանրապետության դրամը, ապա՝</p> <p>1) վերադաս ունեցող հանրային ծառայողը կամ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձն իր վերադասի համաձայնությամբ, իսկ վերադաս չունեցողը՝ իր նախաձեռնությամբ նվերը տրամադրում է բարեգործության, կամ</p> <p>2) այդ նվերը համարվում է համապատասխան մարմնի սեփականությունը և գույքագրվում է որպես այդպիսին:</p> <p>4. Եթե սույն հոդվածի 1-ին մասի 1-ից-3-րդ կետերում նշված, սակայն սույն հոդվածի 3-րդ մասով չնախատեսված նվերն իր արժեքով գերազանցում է 100.000 Հայաստանի Հանրապետության դրամը, ապա վերադաս ունեցող հանրային ծառայողը կամ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձը այդ մասին հայտնում է իր վերադասին:</p> <p>5. Սույն հոդվածով թույլատրելի համարվող նվերի արժեքը գնահատվում է՝ հիմք ընդունելով այն ողջամիտ շուկայական գինը, որը նվեր ստացողը գիտեր կամ կարող էր հիմանալ նվերի ընդունման պահին կամ դրա ընդունումից հետո:</p> <p>3. Նախագծի 30-րդ հոդվածի 1-ին մասում «նպաստում է» բառերից հետո լրացնել «կամ ողջամտորեն կարող է հանգեցնել կամ նպաստել» բառերը:</p> <p>4. Նախագծի 32-րդ հոդվածի 1-ին մասից «, ինչպես նաև հայտարարագրում են ոչ առևտրային կազմակերպություններին, այդ թվում՝ քաղաքական կուսակցություններին իրենց անդամակցությունը, և ապագայում աշխատանքի անցնելու կապակցությամբ</p>	<p>3.Ընդունվել է.</p> <p>4.Ընդունվել է.</p>	<p>3.Նախագծի 30-րդ հոդվածում կատարվել է համապատասխան լրացումը:</p> <p>4.Նախագիծը խմբագրվել է:</p>
--	--	---	---

	<p>առաջարկությունները» բառերը հանել:</p> <p>5. Նախագծի 32-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «սույն օրենքով» բառերից հետո լրացնել «բարձրաստիճան պաշտոնատար անձի համար սահմանված դեպքերում և» բառերը:</p> <p>6. Նախագծի 38-րդ հոդվածի 3-րդ մասում «սույն օրենքով և» բառերը փոխարինել «սույն օրենքով: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի աշխատակարգը սահմանվում է» բառերով:</p>	<p>5.Ընդունվել է.</p> <p>6.Ընդունվել է.</p>	<p>5.Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:</p> <p>6.Նախագծում կատարվել են համապատասխան փոփոխություններ:</p>
<p>ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր Արծվիկ Մինասյան</p>	<p>1. Թեև օրինագծի անհրաժեշտությունը բխում է ՀՀ Սահմանադրության 30.2 հոդվածի պահանջներից, որի համաձայն «Քաղաքացիներն ունեն օրենքով սահմանված ընդհանուր հիմունքներով հանրային ծառայության ընդունվելու իրավունք: Հանրային ծառայության սկզբունքները և կազմավորման կարգը սահմանվում են օրենքով», սակայն օրինագծով տրված չեն հանրային ծառայության կազմավորման կարգը, իսկ սկզբունքները թերի են:</p> <p>1.1. Օրինագծի 2-րդ և 3-րդ հոդվածների 1-ին մասերում՝ ըստ վերաբերելիության հանրային ծառայության տեսակներում առաջարկվում է ընդգրկել նաև պետական և համայնքային առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունների խորհրդի անդամներին և պաշտոնատար անձանց, ՀՀ կենտրոնական բանկի և ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի աշխատակիցներին:</p>	<p>1. Չի ընդունվել.</p> <p>1.1.Չի ընդունվել.</p>	<p>1. Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ նախագծով սահմանվում են հանրային ծառայության ընդհանուր կարգավորումները, իսկ հանրային ծառայության տեսակ հանդիսացող առանձին ծառայությունների՝ պետական ծառայության, համայնքային ծառայության կազմավորման կարգն ու համապատասխան սկզբունքները նախատեսված են ճյուղային օրենսդրությամբ: Օրինակ՝ քաղաքացիական ծառայության հետ կապված հարաբերությունները, այդ թվում կազմավորման կարգը, սկզբունքները /քաղ.ծառ. մասին օրենքի 5-րդ հոդված/ և այլն արդեն իսկ նախատեսված և սպառիչ կարգավորման են ենթարկված «Քաղաքացիական ծառայության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:</p> <p>1.1. Ներկայացվող հարցը բազմիցս քննարկվել է, սակայն նկատի ունենալով կատարվող ծավալուն փոփոխությունները, ներկայիս փուլում առաջարկվող փոփոխությունների նախատեսումը հետաձգվել է: Այս փուլում ընտրվել են թիրախային խմբերը, իսկ նշված հարցին հնարավոր է անդրադառնալ օրենքի կիրառման փուլում: Ինչ վերաբերվում է ֆինանսական հաշտարարի գրասենյակի աշխատակիցներին, ապա «Ֆինանսական հաշտարարի մասին» ՀՀ օրենքով հստակ սահմանված են նշված մարմնի ստեղծման նպատակներն ու գործառնությունները, որոնց էությունը</p>

	<p>1.2 Օրինագծի 6-րդ հոդվածի 1-ի կետը համալրել հետևյալ սկզբունքներով՝ Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդին ծառայելը, ժողովրդավարությունը և օրինականությունը, մարդասիրությունը և սոցիալական արդարությունը, իշխանությունների բաժանումը օրենսդիրի, գործադիրի և դատականի: Նույն կետի 6) ենթակետի "հանրային ծառայողների քաղաքական զսպվածությունը" բառերը փոխարինել "հանրային ծառայողների քաղաքական չեզոքությունը և պետությունից կրոնական միավորների անջատումը" բառերով: Այս սկզբունքը նշանակում է, որ պետական մարմիններում չեն կարող կազմավորվել քաղաքական կուսակցությունների, կրոնական, հասարակական միավորների կառուցվածքներ, բացառությամբ արհեստակցական միություններից:</p>	<p>1.2. Չի ընդունվել.</p>	<p>կայանում է առաջին հերթին մասնավոր իրավահարաբերություններում ծագող վեճերի կարգավորման մեջ, որի արդյունավետ իրականացման համար նշված աշխատակիցները, գտնում ենք, չպետք է հանդիսանան հանրային ծառայողներ:</p> <p>Իսկ ՀՀ կենտրոնական բանկի աշխատակիցների կարգավիճակի առանձնահատկությունները կարգավորված են «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքով՝ ելնելով՝ կենտրոնական բանկի՝ ՀՀ Սահմանադրությամբ ամրագրված առանձնահատկություններից:</p> <p>1.2. Նախագծով նախատեսվել են կոնկրետ հանրային ծառայության համար անհրաժեշտ և բնորոշ սկզբունքներ, իսկ ինչ վերաբերում է այնպիսի սկզբունքներին, ինչպիսիք են ժողովրդավարությունը, իշխանությունների բաժանումը օրենսդիրի, գործադիրի և դատականի և այլն, ապա դրանք հանդիսանում են ընդհանուր սկզբունքներ, որոնք սահմանված են ՀՀ Սահմանադրությամբ և պետք է կիրառելի լինեն բոլոր բնագավառներում: Ինչ վերաբերում է օրինականության սկզբունքին, ապա այն արդեն իսկ բխում է նախագծի 6-րդ հոդվածով նախատեսված ՀՀ Սահմանադրության եւ օրենքների գերակայության, օրենքի առջեւ հանրային ծառայողների իրավահավասարության և այլ սկզբունքներից: Իսկ Հանրային ծառայողների քաղաքական չեզոքության և պետությունից կրոնական միավորների անջատման սկզբունքն ըստ էության շատ ավելի նեղ է, քան նախագծում հիշատակված հանրային ծառայողների քաղաքական զսպվածության սկզբունքը: Բացի այդ խոսք կարող է գնալ զուտ քաղաքական զսպվածության մասին, քանի որ պարզ չէ, թե, օրինակ, քաղաքական պաշտոն զբաղեցնող անձը ինչպես կարող է լինել քաղաքականապես չեզոք:</p>
	<p>1.3 Անհրաժեշտ է վերացնել 3-րդ և 4-րդ հոդվածների</p>	<p>1.3. Չի ընդունվել</p>	<p>1.3. Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ Նախագծի 4-</p>

<p>միջև, ինչպես նաև այս հոդվածների և «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի միջև առաջացած հակասությունները՝ տրված հասկացությունների միջև տարբերության մասով /օրինակ մշտապես գործող հանձնաժողովների դեպքում մի դեպքում դրանցում ընդգրկվածները համարվում են հայեցողական պաշտոն զբաղեցնող անձինք, մյուս դեպքում քաղաքացիական պաշտոն զբաղեցնող/:</p> <p>2. Օրինագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի համաձայն հանրային ծառայողին և բարձրաստիճան պաշտոնատար անձին արգելվում է իր ծառայողական դիրքն օգտագործել կուսակցությունների նկատմամբ վերաբերմունք քարոզել, ինչը կիրառելի չէ ՀՀ Աժ պատգամավորների և համամասնական ընտրակարգով ընտրվող այլ անձանց համար /հետևաբար առաջարկվում է փոփոխել այս հոդվածը/:</p> <p>3. Օրինագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետի համաձայն՝ հանրային ծառայողին և բարձրաստիճան պաշտոնատար անձին արգելվում է պաշտոնից ազատվելուց հետո՝ առնվազն մեկ տարվա ընթացքում, ընդունվել աշխատանքի այն գործատուի մոտ կամ դառնալ այն կազմակերպության աշխատողը, որի նկատմամբ նա անմիջական հսկողություն է իրականացրել իր պաշտոնավարման վերջին մեկ տարվա ընթացքում: Թեև սահմանափակումը նպատակ ունի վերացնել հնարավոր շահերի բախումը, սակայն առերևույթ այն հակասում է ՀՀ Սահմանադրության 32 հոդվածի առաջին մասով երաշխավորված աշխատանքի ընտրության ազատության սկզբունքին, որն ի դեպ բացարձակ</p>	<p>րդ հոդվածում հստակ տարանջատված են «հայեցողական պաշտոն» և «քաղաքացիական պաշտոն» հասկացությունները, մասնավորապես՝ մի դեպքում խոսքը գնում է մշտապես գործող հանձնաժողովների ղեկավարների, իսկ մյուս դեպքում՝ ղեկավարների օգնականներ, խորհրդականների և այլ պաշտոնատար անձանց մասին: Ինչ վերաբերում է նախագծի՝ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի հետ հակասությանը, ապա պետք է նկատի ունենալ, որ նախագծի հետ միաժամանակ փաթեթում ընդգրկված է նաև «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը, որով արդեն իսկ նախատեսվում է ուժը կորցրած ճանաչել համապատասխան դրույթները:</p> <p>2. Ընդունվել է.</p> <p>3. Չի ընդունվել.</p>	<p>րդ հոդվածում հստակ տարանջատված են «հայեցողական պաշտոն» և «քաղաքացիական պաշտոն» հասկացությունները, մասնավորապես՝ մի դեպքում խոսքը գնում է մշտապես գործող հանձնաժողովների ղեկավարների, իսկ մյուս դեպքում՝ ղեկավարների օգնականներ, խորհրդականների և այլ պաշտոնատար անձանց մասին: Ինչ վերաբերում է նախագծի՝ «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի հետ հակասությանը, ապա պետք է նկատի ունենալ, որ նախագծի հետ միաժամանակ փաթեթում ընդգրկված է նաև «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը, որով արդեն իսկ նախատեսվում է ուժը կորցրած ճանաչել համապատասխան դրույթները:</p> <p>2. Նախագծի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը շարադրվել է նոր խմբագրությամբ, որի համաձայն խոսքը գնում է ոչ թե կուսակցությունների նկատմամբ վերաբերմունք քարոզելու, այլ կուսակցությունների համար փաստացի առավելություններ կամ արտոնություններ ապահովելու մասին:</p> <p>3. Նախագծի 23-րդ հոդվածը բոլորովի չի հակասում ՀՀ Սահմանադրության 32-րդ հոդվածով ամրագրված աշխատանքի ընտրության ազատությանը: Հանրային ծառայությանը վերաբերում է ՀՀ Սահմանադրության 30.2-րդ հոդվածը, որը հանդիսանում է հատուկ դրույթ՝ հանրային ծառայողների համար աշխատանքի ազատության տեսանկյունից և բոլորովին էլ չսահմանափակելով աշխատանքի ընտրության ազատությունը՝ այդուհանդերձ որոշակի երաշխիքներ է ստեղծում էթիկայի կանոնների պահպանման և կորուպցիոն ռիսկերի նվազեցման ուղղությամբ:</p>
---	--	--

	<p>իրավունք է և չի սահմանափակվում սահմանադրության 43-44 հոդվածներով:</p> <p>4. Թեև հանրային ծառայության մասին օրինագծին անդրադարձել է նաև ՀՀ կառավարությունը՝ միջազգային պարտավորությունների կատարման շրջանակում ընդունված ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012թթ. միջոցառումների ծրագրում, սակայն դրանում արտացոլված բազմաթիվ դրույթներ ներառված չեն օրինագծում.</p> <p>4.1. Ծրագրի 83-րդ կետով նախատեսվում է ամբողջականացնել հանրային ծառայության բոլոր տեսակների օրենսդրական կարգավորումը, այդ թվում, 83.1-րդ կետի համաձայն ներառել պետական առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպությունների կողմից մատուցվող ծառայությունները հանրային ծառայության շրջանակներում, մինչդեռ օրինագիծը ընդհանրապես չի անդրադառնում պետական առևտրային և ոչ առևտրային կազմակերպություններին: Սահմանված չէ ոչ առևտրային կազմակերպություններում աշխատողների մասին որևէ դրույթ (օրինակ համալսարանների ռեկտորները, դասախոսները, ԾԻԳ-երի տնօրենները և այլն).</p> <p>4.2. Ծրագրի 83.2-ով նախատեսվում է սահմանել հանրային ծառայողների իրավունքների ու պարտականությունների, հավաքագրման, առաջխաղացման և պաշտոնաթողության, վարքագծի և շահերի բախման կանոնակարգման միասնական սկզբունքները, սակայն օրինագծում տրված առանձին ձևակերպումները գլոբալ են և մակերեսային, չկան օրենքում հստակ չափորոշիչներ կամ կանոնակարգեր, իսկ լուծումներ առաջարկելու դեպքում միշտ հղում է արվում այլ օրենքների (օրինակ. Հոդված 47-ում պետական կամ համայնքային ծառայությունների առանձնահատկություններից էլնելով՝ հանրային ծառայության պաշտոնից ազատելու հիմքերը</p>	<p>4. Չի ընդունվել.</p> <p>4.1. Չի ընդունվել.</p> <p>4.2. Չի ընդունվել.</p>	<p>4. Հիմք ընդունելով ՀՀ Սահմանադրության 30.2-րդ հոդվածը՝ նախագծով կարգավորվում են հանրային ծառայությանը վերաբերող հիմնական դրույթները, իսկ ՀՀ հակակոռուպցիոն ռազմավարության և դրա իրականացման 2009-2012թթ. միջոցառումների ծրագրով նախատեսված և առաջարկություններում հիշատակված դրույթները հանդիսանում են առանձին օրենքների կարգավորման առարկա:</p> <p>4.1. Ներկայացվող հարցը բազմիցս քննարկվել է, սակայն նկատի ունենալով կատարվող ծավալուն փոփոխությունները, ներկայիս փուլում առաջարկվող փոփոխությունների նախատեսումը հետաձգվել է: Այս փուլում ընտրվել են թիրախային խմբերը, իսկ նշված հարցին հնարավոր է անդրադառնալ օրենքի կիրառման փուլում:</p> <p>4.2. Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ հանրային ծառայության առանձին տեսակի ծառայողների իրավունքների ու պարտականությունների, հավաքագրման, առաջխաղացման և պաշտոնաթողության, վարքագծի և շահերի բախման կանոնակարգման սկզբունքները չեն կարող ամբողջությամբ միասնական լինել՝ նկատի ունենալով նրանց գործունեության առանձնահատկությունները, որոնք էլ նախատեսված են համապատասխան բնագավառները կարգավորող օրենքներով. օրինակ «Քաղաքացիական ծառայության մասին», «Համայնքային ծառայության մասին» և այլ</p>
--	--	---	---

	<p>սահմանվում են պետական ծառայության առանձին տեսակները, ինչպես նաև համայնքային ծառայությունը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով.</p> <p>4.3. Ծրագրի 85-րդ կետով նախատեսվում է ներդնել միասնական հանրային ծառայության արդյունավետ կառավարման ինստիտուտը, մասնավորապես 85.1 կետով առաջարկվում է սահմանել միասնական հանրային ծառայության ոլորտում լիազոր մարմնի խնդիրները և գործառույթները, լիազորությունները, հաշվետվողականությունը և ընթացակարգերը, մինչդեռ օրինագծով լիազոր մարմին սահմանված չէ, նախատեսված չէ թե ինչ իրավական ակտով և ում կողմից պետք է ձևաչել այդպիսի մարմինը /ակնհայտ է, որ խոսքն այս դեպքում չի կարող լինել էթիկայի հանձնաժողովի մասին/.</p> <p>4.4. Ծրագրի 86-րդ կետով առաջարկվում է նվազեցնել քաղաքական պաշտոնյաների դերը մասնագիտական անձնակազմի ձևավորման, միանձնյա հայեցողական որոշումների կայացման գործում, մինչդեռ օրինագծում չկա անհրաժեշտ հստակեցում /օրինակ Հանրային ծառայության թափուր պաշտոն զբաղեցնելուն վերաբերող օրինագծի 13-րդ հոդվածում նշվում, որ Հանրային ծառայության թափուր պաշտոնները զբաղեցվում են մրցույթով կամ օրենքով սահմանված այլ կարգով: Հանրային ծառայության թափուր պաշտոններ զբաղեցնելու հետ կապված հարաբերությունները սահմանվում են պետական ծառայության առանձին տեսակները, ինչպես նաև համայնքային ծառայությունը կարգավորող Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով եւ այլ իրավական ակտերով:/</p>	<p>4.3.Չի ընդունվել.</p> <p>4.4. Չի ընդունվել.</p>	<p>օրենքներով:</p> <p>4.3. Յուրաքանչյուր առանձին ոլորտի համար արդեն իսկ գոյություն ունեն համապատասխան լիազոր մարմիններ: Թեպետ լայն առումով հանրային ծառայության բնագավառում լիազոր մարմինն ըստ էության հանդիսանում է հենց էթիկայի հանձնաժողովը՝ շահերի բախման, էթիկայի կանոնների պահպանման մասով: Այդ պարագայում ամենևին էլ ակնհայտ չէ, որ խոսքը չպետք է գնա էթիկայի հանձնաժողովի մասին՝ նկատի ունենալով վերջինիս կողմից իրականացվելիք կարևորագույն գործառույթները: Օրենքով որևէ այլ միասնական լիազոր մարմնի ստեղծումը կհանգեցնի նույն ոլորտում գործող երկու և ավելի լիազոր մարմինների՝ առանձին ոլորտում գործող լիազոր մարմնի և հանրային ծառայությունների լիազոր մարմնի գոյության, ինչը կառաջացնի գործառույթների կրկնություն և կոլիզիոն իրավիճակներ:</p> <p>4.4.Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ համապատասխան խնդիրներն արդեն իսկ կարգավորված են յուրաքանչյուր առանձին բնագավառը կարգավորող օրենքներով:</p>
--	---	--	--

	<p>4.5. Ծրագրի 86.2-ով նախատեսվում է համապատասխան մարմնի աշխատակազմի ղեկավարին ձանաչել թափուր պաշտոնների համալրման պատասխանատու, մինչդեռ օրինագծի ոչ մի դրույթից չի բխում այս պահանջի կատարումը, այն դեպքում, երբ ռազմավարությունը ամրագրում է, որ այս դրույթները պետք է ներառված լինեն այս օրենքում:</p> <p>4.6. Ծրագրի 87-րդ կետով նախատեսվել էր կրճատել հանրային ծառայողների թափուր պաշտոնների համալրման ընթացակարգերում առկա կոռուպցիոն ռիսկերը, մասնավորապես 87.2-րդ կետը նախատեսել է ձանաչել համապատասխան գիտական և ուսումնական հաստատությունների կողմից այդ բնագավառում տրված որակավորման վկայականները, սակայն օրինագծում այս մասին նույնպես չկա նշված:</p> <p>4.7. Ծրագրի 87.3 և 87.4 կետերով նախատեսվում է ապակենտրոնացնել հանրային ծառայողների թափուր պաշտոնների թեկնածուների ընտրության հարցազրույցների փուլի աշխատանքները համապատասխան պետական կառավարման մարմիններում և ներդնել հանրային ծառայողների թափուր պաշտոնների թեկնածուների ընտրության հարցազրույցների գնահատման բալային համակարգ և մրցույթում հաղթող թեկնածուի ընտրության կոլեգիալ կարգ, սակայն օրենքում չկան տրված հստակ ձևակերպումներ:</p> <p>5. Հրամայական են հանրային ծառայողների սոցիալական պաշտպանության, երաշխիքների, և վարձատրության հարցերը: Հանրային ծառայողների վարձատրության միասնական ռազմավարության անհրաժեշտության մասին բազմիցս նշվել է ՀՀ վարչապետի և կառավարության այլ պատասխանատուների կողմից, սակայն ինչպես փաստում է օրինագիծը սրանք եղել են միայն խոսքեր</p>	<p>4.5. Չի ընդունվել.</p> <p>4.6. Չի ընդունվել.</p> <p>4.7. Չի ընդունվել.</p> <p>5. Չի ընդունվել.</p>	<p>4.5. Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ համապատասխան խնդիրներն արդեն իսկ կարգավորված են յուրաքանչյուր առանձին բնագավառը կարգավորող օրենքներով:</p> <p>4.6. Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ եթե խոսքը գնում է վերապատրաստման արդյունքում տրվող վկայականների մասին, ապա յուրաքանչյուր բնագավառի պետական ծառայողները օրենքով սահմանված դեպքերում և կարգով ստանում են նշված վկայականները, որոնք ձանաչվում են:</p> <p>4.7. Անհրաժեշտ է նկատի ունենալ, որ համապատասխան խնդիրներն արդեն իսկ կարգավորված են յուրաքանչյուր առանձին բնագավառը կարգավորող օրենքներով:</p> <p>Տես 5.1-րդ կետը:</p>
--	--	---	--

	<p>և բացակայում են մեխանիզմները: Հենվելով հանրային ծառայության ինստիտուտի վրա՝ պետությունը կարող է ապահովել ամբողջ ազգաբնակչության տնտեսական և սոցիալական բարեկեցությունը: Այդպիսի խնդրի հաջող լուծման համար անհրաժեշտ են բարձր որակավորում ունեցող հանրային ծառայողներ, որոնք քաղաքական առումով ձգտելով չեզոքության (պատգամավորների բացառությունը հաշվի առնելով), պետք է պաշտպանված լինեն օրենքով, գործեն ի շահ հասարակության, լինեն անկողմնակալ, ազնիվ, բաց և կարողանան շփվել տեղեկատվության հետ ու օգտագործեն այն ի շահ հասարակության, ինչպես նաև ղեկավարեն արդյունավետ:</p> <p>Սակայն այս նպատակները դժվար հասանելի են ծառայողների վիճակի անկայունության պատճառով: Ներկայումս ձեռնարկատերերի և ծառայողների կենսամակարդակի միջև ստեղծված էական տարբերությունը խոսում է հանրային ծառայողների թույլ պաշտպանվածության մասին: Մյուս կողմից հանրային ծառայողի սոցիալական պաշտպանությունը չպետք է սահմանափակվի միայն նրանց նյութական ապահովվածությամբ, այլև հաշվի առնի նրանց հոգեբանությունը, ինքնահարգանքը և գործընկերների, ղեկավարության և հասարակության կողմից ճանաչումը: Այս կապակցությամբ առաջնահերթ խնդիր է դառնում հանրային ծառայության դրական, գործարար հեղինակության ձևավորումը:</p> <p>Առ այդ, վերանայման կարիք ունեն օրինագծի 20, 26, 27 հոդվածները՝ ներառելով հանրային ծառայության արժանապատիվ վարձատրության և սոցիալական ապահովության կայուն երաշխիքների համակարգ: Առաջարկվում է նաև.</p> <p>5.1. 26-րդ հոդվածի 1-ին կետում ավելացնել նոր 9) ենթակետ հետևյալ բովանդակությամբ. "9) բժշկական ապահովագրություն նրան և ընտանիքի անդամներին":</p>	<p>5.1. Չի ընդունվել</p>	<p>5.1. Նշված մոտեցումն ընդհանուր առմամբ, իհարկե, որպես այդպիսին ընդունելի է, սակայն սոցիալական ապահովության խնդիրները, որոնք կապված են լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների հատկացման հետ, պետք է ապահովված լինեն պետական բյուջեով, այլ ոչ թե կրեն հռչակագրային բնույթ:</p>
--	--	--------------------------	--

	<p>5.2. 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի 7-րդ կետով նախատեսված երաշխիքը բնութագրական չէ միայն հանրային ծառայողին, այլ ՀՀ Սահմանադրության համաձայն յուրաքանչյուր անձի, հետևաբար այն տեղին չէ հիշատակել.</p> <p>5.3. 27-րդ հոդվածում ավելացնել նոր 4-րդ, 5-րդ և 6-րդ կետեր հետևյալ բովանդակությամբ. «4. Հանրային ծառայողի աշխատանքի վարձատրությունը պետք է ապահովի բավարար նյութական պայմաններ իր ծառայողական պարտականություններն ամբողջությամբ և անթերի կատարելու համար, նպաստի պետական կառավարման մարմինները բանհմաց և փորձառու կադրերով համալրմանը, խթանի նրանց բարելիդճ և նախաձեռնողական աշխատանքին:”:</p> <p>5. Հանրային ծառայողին տրամադրվում է օրենսդրությամբ սահմանված ամենամյա արձակուրդ, վճարելով նրան պաշտոնական դրույքաչափի կրկնակի չափով: Հանրային ծառայողի ցանկությամբ նրան ամենամյա արձակուրդը կարող է տրամադրվել մասերով:</p> <p>6. Հանրային ծառայողները ապահովվում են բնակարանով Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով: Անհատական բնակարանային շինարարության համար հանրային ծառայողներին, որոնք բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեն, անվճար տրամադրվում են</p>	<p>5.2. Չի ընդունվել.</p> <p>5.3. Չի ընդունվել.</p>	<p>5.2. Խոսքը գնում է ծառայողական պարտականությունների կատարման հետ կապված հանրային ծառայողի եւ նրա ընտանիքի անդամների անվտանգության ապահովման մասին, այլ ոչ թե յուրաքանչյուր անձի ՀՀ Սահմանադրությամբ նախատեսված երաշխիքների մասին: Նախագծով հանրային ծառայողների համար լրացուցիչ և հատուկ երաշխիքներ նախատեսելը բխում է հանրային ծառայողի գործունեության բնույթից, պարտականությունների կատարումից և այլն:</p> <p>5.3. 27-րդ հոդվածում առաջարկվող 4-րդ և 5-րդ կետերով նախատեսված դրույթները հանդիսանում են Հայաստանի Հանրապետության աշխատանքային օրենսդրության կարգավորման առարկա: Իսկ ինչ վերաբերում է առաջարկվող 6-րդ կետի լրացմանը, ապա այդ կետով առաջարկվող մոտեցումն ընդհանուր առմամբ, իհարկե, ընդունելի է, սակայն սոցիալական ապահովության խնդիրները, որոնք կապված են լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների հատկացման հետ պետք է ապահովված լինեն պետական բյուջեով, այլ ոչ թե կրեն հոչակագրային բնույթ:</p>
--	---	---	--

	<p>հողատարածքներ: Հողատարածքների տրամադրման պայմանները սահմանվում են ՀՀ կառավարության կողմից:»:</p> <p>6. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի արդյունավետ գործունեության անհրաժեշտ պայմանը նրա նկատմամբ հանրային վստահությունն է, որին հասնելու արդյունավետ ձևերից մեկը համարվում է քաղաքականապես հավասարակշռված կազմի ձևավորումը, որն ի սկզբանե կայացնում է օբյեկտիվ որոշումներ: Բացի իրավական և նյութական անկախությունից անհրաժեշտ է համապատասխան լիազորությունների, կադրային և նյութական ռեսուրսների տրամադրում: Շատ կարևոր հանգամանք է նաև, որպեսզի հանձնաժողովն ունենա կազմակերպական և գործառնական ինքնավարության անհրաժեշտ մակարդակ: Այս ամենը կնպաստի հանձնաժողովի վրա քաղաքական իշխանության ճնշման ազդեցության մեղմացմանը:</p> <p>Իշխանության մարմինների կառուցվածքում Հանձնաժողովը պետք է ունենա իր դիրքը, ինչը ենթադրում է հստակ օրենսդրական բազա, որը պետք է սահմանի լիազորությունները, անդամների նշանակման և ազատման ընթացակարգը, ներքին կազմակերպական կառուցվածքը, խնդիրները, անդամների իրավունքները և պարտականությունները, հաշվետվությունը: Իրավական կարգավիճակն ըստ հնարավորի պետք է սահմանվի օրենքով, այլ ոչ թե ենթաօրենսդրական ակտերով (ինչպես տվյալ նախագծի դեպքում նախատեսվում է Նախագահի հրամանագրով): Ավելին, պետք է ընդունվի ներքին իրավական ակտ, որը կամրագրի ներքին վարչական և գործառնական կանոնները, հաշվետվության կանոնները և ծառայողների վարքագծի կոդեքսը:</p> <p>Հանձնաժողովի նախագահի դերը չպետք է թերագնահատվի: Այս ինստիտուտի դեկավարը ինչ որ իմաստով հանդիսանում է պետական ծառայության</p>	<p>6. Չի ընդունվել.</p>	<p>6. Հանձնաժողովի գործունեության հետ կապված իրավահարաբերությունները, նրա կարգավիճակը, խնդիրներն ու լիազորություններն արդեն իսկ սահմանված են նախագծով: Իսկ ենթաօրենսդրական ակտերով պետք է սահմանվեն միայն ընթացակարգային հարցեր:</p>
--	---	-------------------------	--

<p>անկաշառության մարմնացումը: Ղեկավարի ընտրության գործընթացը պետք է թափանցիկ լինի և պարունակի երաշխիքներ, որ այդ պաշտոնում չի նշանակվի անձ, որի բարոյական կերպարը կասկած է հարուցում: Հանձնաժողովի նախագահի նշանակման հարցում անհրաժեշտ կոնսենսուս հիմնական քաղաքական ուժերի միջև:</p> <p>Հանձնաժողովի կազմի ձևավորման հարցում նպատակահարմար է, որպեսզի առավելագույնս ապահովվի հասարակական համաձայնություն, որը պետք է իրականացվի տարբեր քաղաքական և հասարակական ուժերի միջոցով: Հանձնաժողովը պետք է ինտեգրված լինի գոյությունների և հակակշիռների համակարգի մեջ, ինչը ժողովրդավարական կառավարման հիմքն է: Հանձնաժողովի գործունեությունը պետք է լինի թափանցիկ, հանձնաժողովը պետք է հաշվետու լինի Ազգային ժողովին:</p> <p>6.1. Առաջարկվում է 33-րդ հոդվածում ավելացնել նոր նախադասություն հետևյալ բովանդակությամբ. "Էթիկայի հանձնաժողովը ապահովում է հայտարարագրերի հրապարակումը՝ իր կողմից սահմանված կարգով:</p> <p>6.2. 38-րդ հոդվածի երկրորդ նախադասության «և Հանրապետության Նախագահի հրամանագրով» բառերը փոխարինել իսկ նրա աշխատանքի կազմակերպման կարգը՝ հանձնաժողովի կողմից հաստատված աշխատանքային կանոնակարգով»:</p> <p>6.3. 38-րդ հոդված 4-րդ կետի երկրորդ և երրորդ նախադասությունները փոխարինել նոր նախադասություններով՝ հետևյալ բովանդակությամբ. "Հանձնաժողովի կազմում երկու անդամ առաջարկում են ՀՀ Ազգային ժողովում ներկայացված քաղաքական այն կուսակցությունները, որոնք մասնակցել են կառավարության կազմավորմանը, երկու անդամ ընդդիմադիր խմբակցություններ ունեցող կուսակցությունները, մեկ անդամ մարդու</p>	<p>6.1. Չի ընդունվել.</p> <p>6.2. Ընդունվել է մասնակի.</p> <p>6.3. Ընդունվել է մասնակի.</p>	<p>6.1. Նախագծով հստակ սահմանված է, որ Հայտարարագրում ներառված հրապարակման (տրամադրման) ենթակա տվյալների ցանկը, բովանդակությունը եւ ձեւը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:</p> <p>6.2. Նախագծի 38-րդ հոդվածի համաձայն բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի աշխատակարգը սահմանվում է բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի որոշմամբ:</p> <p>6.3. Էթիկայի հանձնաժողովի կազմում նախատեսվել է, որ ՀՀ Նախագահի կողմից նշանակվում են անդամներ Ազգային ժողովի նախագահի, վարչապետի, սահմանադրական դատարանի նախագահի, վճռաբեկ դատարանի նախագահի, գլխավոր դատախազի ներկայացմամբ, իսկ ինչ վերաբերում է խմբակցություններից անդամներ նշանակելու հարցին, ապա գտնում ենք որ դա կարող է հանգեցնել հանձնաժողովի քաղաքականացմանը,</p>
---	---	--

	<p>իրավունքների պաշտպանը, վեց տարի ժամկետով: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի կազմը և նախագահը հաստատվում է Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի կողմից: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովը իր կազմից ընտրում է հանձնաժողովի նախագահի մեկ տեղակալ: Ընդ որում, եթե էթիկային հանձնաժողովի նախագահը ընտրվում է կառավարության կազմավորմանը մասնակցած ՀՀ Ազգային ժողովում ներկայացված խմբակցություն ունեցող կուսակցության ներկայացրած թեկնածուն, ապա հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնը վերապահվում է ընդդիմադիր խմբակցություն ունեցող կուսակցության ներկայացրած թեկնածուին: Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովի անդամները կարող են անընդմեջ պաշտոնավարել լիազորությունների երկու ժամկետից ոչ ավել:":</p> <p>6.4. 38-րդ հոդվածի 4-րդ կետում ավելացնել նոր 3-րդ կետ հետևյալ բովանդակությամբ. "Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովը իրավաբանական անձ է: Հանձնաժողովը հաշվետու է Ազգային ժողովին:</p> <p>7. Օրենսդրական փաթեթը կարիք ունի վերանայման, ամրագրելով այլ օրենքներում փոփոխությունների նախագծերով: Առաջարկվում է քննարկել նաև հանրային ծառայության մասին օրենսգիրք ունենալու</p>	<p>6.4. Չի ընդունվել.</p> <p>7. Չի ընդունվել.</p>	<p>ինչ անհամատեղելի է էթիկայի հանձնաժողովի կարգավիճակի և բուն գործառույթների հետ:</p> <p>6.4. Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողովը իրավաբանական անձի կարգավիճակ չի կարող ունենալ, քանի որ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի 50-րդ հոդվածի համաձայն իրավաբանական անձ է համարվում այն կազմակերպությունը, որը, որպես սեփականություն, ունի առանձնացված գույք և իր պարտականությունների համար պատասխանատու է այդ գույքով, կարող է իր անունից ձեռք բերել ու իրականացնել գույքային և անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտականություններ, դատարանում հանդես գալ որպես հայցվոր և պատասխանող: Մինչդեռ նշված հանձնաժողովը չունի իրավաբանական անձին բնորոշ հատկանիշներ:</p> <p>7. Օրենքին զուգահեռ ներկայացված են նաև «Քաղաքացիական ծառայության մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ» կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետության քրեական</p>
--	---	---	--

	հնարավորության հարցը:		օրենսգրքում փոփոխություն կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծերը, որտեղ կատարվում են բոլոր անհրաժեշտ փոփոխությունները:
--	-----------------------	--	---